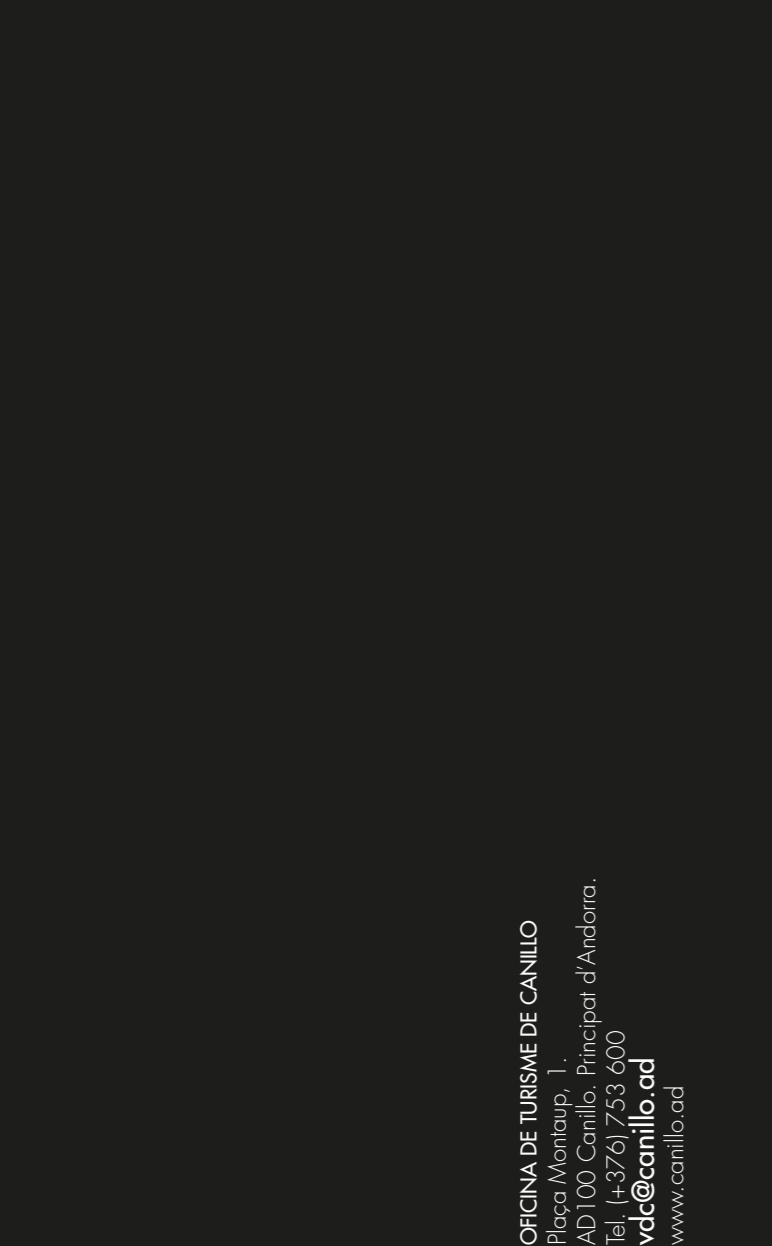

DESCENS DE BARRANCOS

OFFICINA DE TURISME DE CANILLO
 Plaça Montaup, 1
 AD 100, Canillo, Principat d'Andorra.
 Tel. (+376) 753 600
vdc@canillo.ad
 www.canillo.ad

00 20 30 40 50 60 70 80 90

ELS BARRANCOS

Ateses les seves particularitats geològiques, aquesta part del Pirineu no és un terreny especialment favorable per a la formació de grans barrancos, però, tot i això, tenim la sort de comptar-ne amb alguns. Aquests són modestos, si bé ens permetran gaudir d'uns bons moments practicant aquesta modalitat esportiva.

- 01** El Toll Bullidor, situat al riu Valira d'Orient
- 02** Torrent de la canal del Grau
- 03** Cascades del torrent d'Urina
- 04** Cascades del clot d'Encarners, situades al riu de Montaup
- 05** Cascada de Moles, situada al riu de la Vall del Riu
- 06** Gorga de Ransol, situada al riu de la Coma
- 07** Cascades del riu de Jan, situades al riu de Jan
- 08** Riu de Cabana Sorda, situat a sota mateix de la presa de l'estany de Cabana Sorda
- 09** Cascades de Manegor, situades al riu de Manegor

PARTICULARITATS

Tret del torrent de la canal del Grau, en què només corre l'aigua en episodis plujosos, tots els altres descensos proposats estan sotmesos a variacions de cabal que poden ser molt importants, a causa de les pluges i de la fosa de la neu, sobretot durant la primavera, i provocar que l'activitat esdevingui limitativa o molt perillosa. També cal mencionar que el cabal del Toll Bullidor situat en un tram del riu Valira d'Orient i la cascada de Moles al riu de la Vall del Riu estan sotmesos a deixades sobtades d'aigua provinents de la presa de Ransol i d'una petita presa situada a la Vall del Riu; la seva regulació depèn de l'empresa hidroelèctrica FEDA.

En tots ells cal comptar que la temperatura de l'aigua és molt freda, per la qual cosa caldrà equipar-se com cal.

Compte amb el cabal i amb les tempestes fortes d'estiu, que poden provocar una resposta quasi immediata del nivell de l'aigua.

A causa de l'alçada en què ens trobem, durant els mesos freds la presència de gel en els cursos d'aigua és habitual, el que també ens permet practicar-ho amb l'equipament adequat (vegeu "barranquisme hivernal").

SISTEMA DE VALORACIÓ ACTUAL DE LES DIFICULTATS EN EL DESCENS DE BARRANCOS

La valoració de la dificultat en el descens de barrancos es fa de la següent manera:

- La lletra **V** seguida de la xifra àrab de l'1 al 7 per a les dificultats de caràcter vertical.
- La lletra **A** seguida de la xifra àrab de l'1 al 7 per a les dificultats de caràcter aquàtic.
- Una xifra romana per a mesurar el compromís i l'envergadura: de **II** a **VI**

Tenim, doncs, barrancos catalogats per exemple **V2** a **3III** (i per simplificació podem seguidament ometre les lletres i acontentar-nos a utilitzar les dues xifres àrabs i la xifra romana: p. ex. **2,3III**).

INFORMACIÓ IMPORTANTE

El descens de barrancos consisteix a baixar pel curs del riu que ha format el barranc, adaptant-se en cada moment i mitjançant les tècniques adequades a cada obstacle que el relleu i el cabal de l'aigua ens presentin.

Podem distingir dos tipus principals de barrancos: els secs o amb poca aigua i els aquàtics, en què el saber nedar és imprescindible.

Aquestes variants augmenten la complexitat del descens de barrancos, però en general cal recordar que cada barranc és diferent dels altres i d'ell mateix en funció de l'estació de l'any, dels canvis en el cabal, de la presència de gel, troncs, etc., i que seran molts els recursos i tècniques que haurèm d'utilitzar per poder efectuar un descens segur i excitant alhora.

En funció del descens, de la configuració i de les característiques pròpies del barranc, utilitzarem recursos com ara:

- Caminar (sovint per senders amb fort desnivell)
- Rapelar (utilitzant diferents tècniques)
- Nedar (sovint d'esquena)
- Bussejar
- Saltar (normalment dempeus)
- Escalar (en especial amb tècniques d'oposició i desgrimpar)
- Baixar tobogans (vol dir lliscar deixant-se portar pel corrent d'aigua, generalment es fa per roques llises i que desemboquen en un toll)
- Saber orientar-se (cal sobretot en llocs d'accés i retorns complicats, en què l'ús del mapa és indispensable)
- Saber si cal col·locar i baixar per tirolines (per evitar zones caòtiques o perilloses)
- Utilitzar passamanos (es converteixen en un factor de seguretat addicional en les aproximacions cap als llocs idonis per prosseguir el descens del barranc)
- Saber remuntar per la corda (en cas que calgui)

Per tant, és essencial conèixer aquestes tècniques abans de començar el descens del barranc i així respondre amb més efectivitat i augmentant la seguretat davant de qualsevol condició inesperada o imprevista.

És important iniciar-se amb professionals o bé amb persones experimentades.

És imprescindible utilitzar material homologat i que es trobi en bones condicions.

En absència d'un professional, el descens de barrancs queda totalment sota la responsabilitat de l'usuari; en cas d'accident, tant la responsabilitat civil com la penal recauen sobre cadascun dels practicants.

Els ancoratges col·locats als barrancos poden estar modificats i veure's sotmesos a canvis imprevistibles, a causa de fenòmens meteorològics, vandalisme, etc., fet que els pot debilitar i convertir en perillosos. Aconsellem verificar l'estat de cada capçalera abans de començar a davallar. I, com és conegut pels practicants, cal portar un equipament mínim per als casos d'ancoratges malmesos.

El barranquisme és un esport que, com tots els altres, comporta un cert risc, per la qual cosa és necessari, com s'ha dit més amunt, l'aprenentatge d'unes habilitats i d'uns coneixements bàsics, com són el ràpel, el maneig de cordes, la natació, etc.; si no és així, no dubteu a fer-vos acompanyar per un professional.

TELÉFONS D'EMERGÈNCIA A ANDORRA

Polícia d'Andorra **110** Servei Urgent Mèdic **116**
 Bombers d'Andorra **118** Grup de Rescat de Muntanya **112**

LOS BARRANCOS

Dadas sus particularidades geológicas, esta parte del Pirineo no es un terreno especialmente favorable para la formación de grandes barrancos, pero, aun así, tenemos la suerte de contar con algunos de ellos. Estos son modestos, si bien nos permitirán disfrutar de unos buenos momentos practicando esta modalidad deportiva.

- 01** "Toll Bullidor", situado en el río Valira de Oriente
- 02** Torrente del canal del Grau
- 03** Cascadas del torrente de Urina
- 04** Cascadas de la depresión de Clot d'Encarners, situadas en el río de Montaup
- 05** Cascada de Moles, situada en el río del valle del Riu
- 06** Poza de Ransol, situada en el río de la Coma
- 07** Cascadas del río de Jan, situadas en el río de Jan
- 08** Río de Cabana Sorda, situado debajo mismo de la presa del estanque de Cabana Sorda
- 09** Cascadas de Manegor, situadas en el río de Manegor

PARTICULARIDADES

Salvo el torrente del canal del Grau, en el que solo corre el agua en episodios lluviosos, todos los demás descensos están sometidos a variaciones de caudal que pueden ser muy importantes, a causa de las lluvias y del deshielo, sobre todo durante la primavera, y provocar que la actividad pase a ser limitativa o muy peligrosa. También hay que mencionar que el caudal de la poza "Toll Bullidor" situada en un tramo del río Valira de Oriente y la cascada de Moles en el río del valle del Riu están sometidos a descargas repentinas de agua procedentes de la presa de Ransol y de una pequeña presa situada en el valle del Riu; su regulación depende de la empresa hidroeléctrica FEDA.

En todos ellos hay que contar con que la temperatura del agua es muy fría, por lo que habrá que equiparse como es debido.

Atención con el caudal y con las tormentas fuertes de verano, que pueden provocar una respuesta casi inmediata del nivel del agua.

A raíz de la altitud en la que nos encontramos, durante los meses fríos la presencia de hielo en los cursos de agua es habitual, lo que también nos permite practicarlo con el equipo adecuado (ver "barranquismo invernal").

SISTEMA DE VALORACIÓN ACTUAL DE LAS DIFICULTADES EN BARRANQUISMO

La valoración de la dificultad en barranquismo se hace de la siguiente manera:

- La letra **V** seguida de la cifra árabe del 1 al 7 para las dificultades de carácter vertical.
- La letra **A** seguida de la cifra árabe del 1 al 7 para las dificultades de carácter acuático.
- Una cifra romana para medir el compromiso y la envergadura: de **II** a **VI**

Tenemos, pues, barrancos catalogados por ejemplo **V2** o **3III** (y por simplificación podemos seguidamente omitir las letras y contentarnos con utilizar las dos cifras árabes y la cifra romana: p. ej. **2,3III**).

INFORMACIÓN IMPORTANTE

El descenso de barrancos consiste en bajar por el curso del río que ha formado el barranco, adaptándose en cada momento y mediante las técnicas adecuadas a cada obstáculo que el relieve y el caudal del agua nos presente.

Podemos distinguir dos tipos principales de barrancos: los secs o con poca agua y los acuáticos, en los que es imprescindible saber nadar.

Estas variantes aumentan la complejidad del barranquismo, pero en general hay que recordar que cada barranco es diferente de los demás y de él mismo en función de la estación del año, de los cambios en el caudal, de la presencia de hielo, troncos, etc., y que serán muchos los recursos y técnicas que tendremos que utilizar para poder efectuar un descenso seguro y excitante a la vez.

En función del descenso, de la configuración y de las características propias del barranco, utilizaremos recursos como por ejemplo:

- Andar (a menudo por senderos con fuerte desnivel)
- Hacer rápel (utilizando diferentes técnicas)
- Nadar (a menudo de espaldas)
- Bucear
- Saltar (normalmente de pie)
- Escalar (en especial con técnicas de oposición y desescalada)
- Bajar toboganes (significa deslizarse dejándose llevar por la corriente de agua, generalmente se hace por rocas lisas y que desembocan en una poza)
- Saber orientarse (hace falta sobre todo en lugares de acceso y retorno complicados, en los que el uso del mapa es indispensable)
- Saber si hace falta colocar y bajar por tirolinas (para evitar zonas caóticas o peligrosas)
- Utilizar pasamanos (se convierten en un factor de seguridad adicional en las aproximaciones hacia los lugares idóneos para proseguir el descenso del barranco)
- Saber remontar por la cuerda (en caso de que sea necesario)

Por lo tanto, es esencial conocer estas técnicas antes de empezar el descenso del barranco y así responder con más efectividad y aumentando la seguridad ante cualquier condición inesperada o imprevista.

Es importante iniciarse con profesionales o bien con personas experimentadas.

Es imprescindible utilizar material homologado y que se halle en buenas condiciones.

En ausencia de un profesional, el descenso de barrancos queda totalmente bajo la responsabilidad del usuario; en caso de accidente, tanto la responsabilidad civil como la penal recaen sobre cada uno de los practicantes.

Los anclajes colocados en los barrancos pueden verse modificados y sometidos a cambios imprevistibles, a causa de fenómenos meteorológicos, vandalismo, etc., debilitándolos y convirtiéndolos en peligrosos. Recomendamos verificar el estado de cada cabecera antes de empezar a descender. Y, como es conocido por los practicantes, hay que llevar un equipo mínimo para los casos de anclajes estropeados.

El barranquismo es un deporte que, como todos los demás, comporta un cierto riesgo, por lo que es necesario, como se ha expuesto más arriba, el aprendizaje de unas habilidades y de unos conocimientos básicos, como son el rápel, el manejo de cuerdas, la natación, etc.; si no es así, no dudéis a que os acompañe un profesional.

TELÉFONOS DE EMERGENCIA EN ANDORRA

Polícia d'Andorra **110** Servicio Urgente Médico **116**
 Bomberos de Andorra **118** Grupo de Rescate de Montaña **112**

LES CANYONS

En raison de ses particularités géologiques, cette partie des Pyrénées n'est pas un terrain particulièrement favorable à la formation de grands ravins, nous avons toutefois la chance d'en avoir. Bien que ceux-ci soient modestes, ils nous permettront de profiter de bons moments en pratiquant ce sport.

- 01** Le Toll Bullidor, situé sur la rivière Valira d'Orient
- 02** Torrent du canal del Grau
- 03** Cascades du torrent Urine
- 04** Cascades du Clot d'Encarners, situées sur la rivière Montaup
- 05** Cascade de Moles, située sur la rivière Vall del Riu
- 06** Gorge de Ransol, située sur la rivière Coma
- 07** Cascades de la rivière de Jan, situées sur la rivière de Jan
- 08** Rivière de Cabana Sorda, située juste en dessous du barrage du lac Cabana Sorda
- 09** Cascades de Manegor, situées sur la rivière de Manegor

LES PARTICULARITÉS

À l'exception du torrent du canal del Grau, dans lequel l'eau ne s'écoule que par épisodes pluvieux, toutes les autres descentes proposées sont soumises à des variations de débit qui peuvent être très importantes, dues aux pluies et à la fonte des neiges, notamment au printemps, et rendre l'activité restrictive ou très dangereuse. Il convient également de mentionner que le débit du Toll Bullidor situé sur un tronçon de la rivière Valira d'Orient et la cascade de Moles sur la rivière Vall del Riu sont soumis à des chutes d'eau soudaines du barrage de Ransol et d'un petit barrage situé dans la vallée del Riu ; leur régulation dépend de la compagnie hydroélectrique FEDA.

La température de leur eau est très basse, il faudra donc s'équiper correctement. Attention au débit et aux violentes tempêtes estivales, qui peuvent provoquer une réaction presque immédiate du niveau de l'eau.

En raison de l'altitude à laquelle nous nous trouvons, la présence de glace dans les cours d'eau est fréquente pendant les mois d'hiver, nous pouvons toutefois pratiquer avec le bon équipement (voir « canyoning hivernal »).

SYSTÈME ACTUEL D'ÉVALUATION DES DIFFICULTÉS DANS LES DESCENTES DE CANYONS

L'évaluation de la difficulté dans la descente de canyons se fait comme suit :

- La lettre **V** suivie du chiffre arabe 1 à 7 pour les difficultés verticales.
- La lettre **A** suivie du chiffre arabe 1 à 7 pour les difficultés aquatiques.
- Un chiffre romain pour mesurer l'engagement et l'ampleur : **II** à **VI**

On a donc des ravins catalogués par exemple **V2** à **3III** (et pour simplifier on peut alors omettre les lettres et se contenter d'utiliser les deux chiffres arabes et le chiffre romain : par exemple **2,3III**).

UNE INFORMATION IMPORTANTE

La descente de canyons consiste à descendre le cours de la rivière formé par le ravin, en s'adaptant à chaque instant et en utilisant les techniques appropriées à chaque obstacle que nous présentent le relief et l'écoulement de l'eau.

On peut distinguer deux grands types de ravins : secs ou avec peu d'eau et aquatiques, dans lesquels la capacité de nager est indispensable.

Ces variantes augmentent la complexité de la descente de canyons, mais en général il faut rappeler que chaque canyon est différent et qu'il varie en fonction de la saison de l'année, des changements de débit, de la présence de glace, troncs, etc., et que de nombreuses ressources et techniques devront être utilisées pour pouvoir faire une descente sûre et excitante en même temps.

En fonction de la descente, de la configuration et des caractéristiques du ravin, nous utiliserons des ressources telles que :

- Marche (souvent sur des chemins escarpés)
- Descente en rappel (en utilisant différentes techniques)
- Natation (souvent sur le dos)
- Plongée
- Saut (généralement debout)
- Escalade (en particulier avec des techniques d'opposition et de descente)
- Descente de toboggans (glisser en étant emporté par le courant de l'eau, cela se fait généralement sur des rochers lisses qui mènent à un bassin)
- Savoir s'orienter (notamment dans les lieux d'accès et de retours compliqués, où l'utilisation de la carte est indispensable)
- Savoir s'il est nécessaire de placer et de descendre par des tyroliennes (pour éviter les zones chaotiques ou dangereuses)
- Utiliser des mains-courantes (elles deviennent un facteur de sécurité supplémentaire dans les approches aux endroits appropriés pour continuer la descente du ravin)
- Savoir grimper à la corde (si nécessaire)

Par conséquent, il est essentiel de connaître ces techniques avant de commencer la descente du ravin et pouvoir ainsi réagir plus efficacement et en augmentant la sécurité face à toutes conditions inattendues ou imprévues.

Il est important de commencer avec des professionnels ou des personnes expérimentées.

Il est essentiel d'utiliser du matériel homologué et en bon état.

En l'absence d'un professionnel, la descente des ravins est entièrement placée sous la responsabilité de l'utilisateur ; en cas d'accident, la responsabilité civile et pénale incombe à chacun des pratiquants.

Les ancrages placés dans les ravins peuvent être modifiés et soumis à des changements imprévisibles dus aux intempéries, au vandalisme, etc., pouvant les affaiblir et les rendre dangereux. Nous vous recommandons de vérifier l'état de chaque amarrage avant de commencer à descendre. Et, comme les pratiquants le savent, il convient de prévoir un équipement minimal pour les ancrages endommagés.

Le canyoning est un sport qui, comme tous les autres, comporte un certain risque ; il est donc nécessaire, comme mentionné ci-dessus, d'acquérir certaines compétences et connaissances de base, telles que la descente en rappel, le maniement de la corde, la natation, etc., dans tous les cas, n'hésitez pas à vous faire accompagner par un professionnel.

NUMÉROS DE TÉLÉPHONE D'URGENCE EN ANDORRE

Police d'Andorre **110** Urgences médicales **116**
 Pompiers d'Andorre **118** Sauvetage en Montagne **112**

THE CANYONS

Because of its geological features, this part of the Pyrenees is not particularly favourable land for the formation of large canyons. However, we are fortunate to have a few canyons. These are quite modest, but they are sufficient to allow us to practice this sport.

- 01** The Toll Bullidor (the name means boiling pool) situated on the Valira d'Orient river
- 02** Torrent of the Canal del Grau
- 03** Waterfalls of the Torrent d'Urina
- 04** Clot d'Encarners waterfalls situated on the Montaup river
- 05** Moles waterfall situated on the Vall del Riu river
- 06** Gorga de Ransol, situated on the La Coma river
- 07** an river waterfalls, situated on the Jan river
- 08** The Cabana Sorda river situated right under the dam of the Cabana Sorda lake
- 09** Manegor waterfalls situated on the Manegor river

DISTINCTIVE FEATURES

With the exception of the torrent of the Canal del Grau where water only flows during rainy periods, all the other descents that we recommend here are subject to variations in the water flow and these can be quite significant due to rain and snow melt, especially in spring, and this can restrict the activity or make it dangerous. We should also mention that the water flow of the Toll Bullidor situated in a section of the Valira d'Orient river and the Moles waterfall on the Vall del Riu river are subject to sudden gushes of water from the Ransol dam and from a small dam situated in the Vall del Riu; it is regulated by the hydroelectric company FEDA.

It is important to bear in mind that the temperature of the water is very cold in all of these places, and accordingly it is important to wear the right clothes and equipment. You should take the water flow into account and be aware of heavy summer storms, which can provoke an almost immediate response in the water level.

Because of the altitude here, it is quite common to find ice in the watercourses during the colder months, but this also allows us to practice canyoning with the proper equipment (see "winter canyoning").

CURRENT SYSTEM FOR GRADING DIFFICULTIES IN CANYONING

The following grading system is used to measure the level of difficulty in canyoning:

- The letter **V** followed by a number from 1 to 7 for a vertical difficulty.
- The letter **A** followed by a number from 1 to 7 for a water or aquatic difficulty.
- A roman numeral to measure the commitment and scale: from **II** to **VI**

So then, we have canyons classified for example from **V2** to **3III** (and to simplify things we can then omit the letters and just use the two numbers and the roman numeral: e.g. **2,3III**).

IMPORTANT INFORMATION

Canyoning (also known as canyoneering and kloofing) consists of going down the course of the river that has formed the canyon and adapting to it at each moment and using techniques suited to each obstacle created by the relief and water flow.

There are two main types of canyons: dry canyons or those with very little water, and water or aquatic ones where it is necessary to know how to swim.

These variants increase the complexity of canyoning, but in general it is necessary to remember that each canyon is different from the others and a canyon itself can change from one season of the year to the next or because of changes in the water flow, the presence of ice, logs, etc. There are many resources and techniques that can be used to ensure that the descent is safe and exciting at the same time.

Depending on the descent and the configuration and characteristics of the canyon, these resources include:

- Walking (often along paths with a steep gradient)
- Abseiling (rappelling) (using various techniques)
- Swimming (often using backstroke or on our back)
- Diving
- Jumping (normally feet first)
- Climbing (especially using opposition and down climbing techniques)
- Tobogganing (this is where we slide and allow ourselves to be carried by the water current, usually along smooth rocks and ending in a pond or pool)
- Knowing how to get one's bearings (this is particularly important in places where the access and return is complicated, and it is essential to use a map in such places)
- Knowing whether it is necessary to place a zip line and knowing how to use one to descend (to avoid uncontrolled or dangerous areas)
- Using handrails (this is an additional safety feature for approaching places that are suitable for continuing the descent of the canyon)
- Knowing how to get up using a rope (in the event of a fall)

So, it is essential to know these techniques before starting the descent of the canyon as they will allow us to respond more effectively and increase our safety in the event of any unexpected or unforeseen conditions.

It is important to start off with professionals or experienced persons.

It is essential to use approved material and equipment and you should make sure that this material and equipment is in a good state of repair.

If no professional is present, full responsibility for the canyoning activity lies with the user; in the event of an accident, both civil and criminal liability shall lie with each abseiler.

The anchors placed on the canyons can change and they are subject to unforeseen changes as a result of meteorological changes, vandalism, etc. All this can weaken the anchors and make them dangerous. Our advice is that you check the state of each head before you start to descend. As everybody who practices this activity knows, it is important to ensure that we have at least the minimum level of equipment in order to be able to deal with any mispositioned anchors.

Like all other sports, canyoning carries a certain level of risk, and therefore, as we have already mentioned, it is necessary to learn some skills and to acquire some basic knowledge such as abseiling (rappelling), handling and managing ropes, knowing how to swim, etc.; otherwise, you should make sure that you are accompanied by a professional.

EMERGENCY TELEPHONE NUMBERS IN ANDORRA

Andorran Police **110** Medical Emergency Service **116**
 Andorran Fire Brigade **118** Mountain Rescue Group **112**

